

Nro.

94.

DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW
W LWOWIE.

Dnia 25go Kwietnia 1795.

Gazety.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 27. Marca.

Dnia 24. w Izbie niższej uczynił P. Fox
ważny wniosek: aby *Stan Narodu* był
wzięty na rozważę. Jego mowy i odpo-
wiedzi Pana Pitta istotna treść jest go-
dna uwagi.

F 5

Acz

„ Aczkolwiek , mówił P. Fox , ma-
 ło mam nadziei otrzymania skutku mey
 mowy , chcę atoli iefzcze raz się odwa-
 żyć odkryć niebezpieczeństwo , w którém
 się *Anglia* znayduje , dla ostrzeżenia tey-
 że. Już w Roku 1777. w czasie wojny
Amerykańskiej czyniłem podobny wnio-
 sek w tedy , gdy woysko nasze w *Sara-
 gota* musiało się poddać ; ale moment te-
 raźniejszy jest nierównie niebezpieczniej-
 szy nad ówczesny. Niebezpieczeństwo to
 nie pochodzi bynajmniey z Sentyment-
 ów *Angielskiego* ludu , ten bowiem jest
 do Króla Konfitytucyi , i praw szczerze
 przywiązany ; lecz z narzekania coraz
 bardziey słyszeć się dającego : że *Izba
 niższa* Parlamentu nie zawiera w sobie
 rzeczywistej Reprezentacyi ludu , i że
 Konfitytucya *Angielska* w teoryi dosko-
 nała , lecz w praktyce i pod terażniej-
 szą Administracyą aż nadto jest zepsuta,
 która w terażniejszey wojnie ani spra-
 wiedliwej , ani oznaczonego celu nie ma-
 iącej traci niezmierną summę pieniędzy,
 i rozlewa krew *Brytannów*. —

Tu Pan *Fox* rozszerzył się był w
 swey mowie o źródlach pieniędzy i lu-
 dzi potrzebnych do wojny , rękodzie-
 łach , handlu i ludności , o zasadach prowa-
 dzenia terażniejszey wojny , tudzież o te-

rażnieyszym krytycznym stanie *Irlandyi*, zkąd okazywał potrzebę zażstnowienia się i rostrząśnienia ściśłego stanu, w którym się Naród Angielski znajduje.

„ Podług nayletszey kalkulacyi, mówił, w miesiącu Wrześniu strata *Angielskiego* woyska wynosiła do 26,000. ludzi, która daleko się większą okaże, gdy owi policzeni zostaną, którzy po koloniach, w woysku, i fortecach naturalną pomarli śmiercią, lub chorobą zglądzeni, i ranieni, albo też w niewolę wzięci byli. Nad to wiadomo jest: że w ostatniej kampanii po nad 60,000. *Angielskiego*, i koalicyjnego woyska w niewolę się Francuzóm poddać musiało. Jak ta strata niezmierna przez nowe rekrutowania może bydź zastąpiona nie poymię wcale. Spoyrzenie na nasze finanse jest okropne. Nowe długi tak ufundowane iakoteż i nieufundowane do 70. mill. wynosiły, a teraz jeszcze lud ma do płacenia roczneytaxy stałej 3. mill. włożony na się ciężar. To zaś jest rzecz nayśmutnieysza, że źródła, z którychby ta opłata była czyniona są wyniszczone. W roku 1793. za mniej iak 4. milliony wywieziono towarów Angielskich, anizeli w roku poprzedzającym.

Han-

Handel albowiem uftaie a affekuracya niezmiernie idzie w górę. Mnóztwo towarów, któreby do *Hiszpanii i Portugalii* były odeszły, dla wielkiej ceny affekuracyi, która pierwey po 1½. procentu opłacać się zwykła była, udały się do innych mieysc opłaciwszy affekuracyę po 10. procentu.

Pomocy od naszych Alliantów spodziewać się nie można. Owe 4. mill. dane dla *Austryi* za zgubione mają się poczynać.

I *Hiszpania* iest wyniszczona tak, że bez subfedyów nic nie będzie mogła podić. Słowem *W. Brytania* sama w tey wojnie za wszystkich czynić będzie opłatę. — Potém zaftanawiał się *P. Fox* nad postępowaniem Ministrów z Mocarftwy neutralnemi twierząc: że wykroczyli przeciw prawu Narodów chcąc ich przymuszać do wojny. Spuścili w prawdzie z tonu swego roskazującego względem *Ameryki*, i za szczęśliwych mają się ieszcze poczynać, że mogli wywikłać się Traktatem, którym przyrzekli iey nadgrodzić wszystkie poczynione szkody.

W powszechności zamiar terażnieyfzey wojny iest zawily, i nie pewny. Moznaby ieszcze było się na nią zgodzić,
gdy:

gdyby, iak przysłało na Naród wspaniałomyślny, kochający sprawiedliwość, iakim jest Naród Angielski; podbicia były czynione imieniem *Ludwika XVII.* Lecz *Conde i Valenciennes* dla Cesarza, a wyspy *Indyi Zachodniej* dla Króla Angielskiego były odebrane. Sami nawet *Royalisci*, którzyby w tym razie chętnie pod chorągwią naszą byli walczyli, odstąpili nas, ponieważ w postępowaniu tak obojętném odkryli zamiar podzielenia *Francyi* ieśliby zwyciężona została. —

Jak źle woyna prowadzona była, ztąd się okazuje: ponieważ w czasie woyny *Amerykańskiej* przez wszystkie przeciw nam skombinowane potencye tylko 499. okrętów było zabranych. Francuzi zaś pod czas ostatniej tylko kampanii 860. okrętów nam schwykali.

Hollandya także była przymuszona do woyny, a *Stany Fryzji* iuż dawno nakazały były publiczne do Boga modły, aby ich uwolnił od woyny, do której winą sąsiadów wciągnieni byli. —

Nakoniec mówił Pan *Fox* o terażniejszym stanie *Irlandyi*. Bez tego zjednoczonego Królestwa nie może *W. Brytannia*, ani bycź bezpieczną w czasie pokoju

koiu, ani w czasie wojny szczęśliwą. Wszakże *Irlandya* bardzo wspaniale i hojnie wsparła nas pieniędzmi i ludźmi, a ledwie co te wielkie ofiary zostały uczynione, aż natychmiast udaremnił Minister nadzieie cnych *Irlandczyków*, których 3. części są Religii Katolickiey, i złamał przyrzeczenie udzielenia im wszelkich politycznych praw i wolności.

Pana Grafa *Fitzwilliam* ów lud adorne, a tego Ministrowie ztamtąd odwołują. Cały błąd i wina została w Ministrach *Angielskich*. Wszystko wzięwszy razem, każdy się przekonać może: że *naypotrzebniejszą jest rzeczą zastanowienie się z uwagą nad stanem Angielskiego Narodu.* „

Pan *Pitt* dziwił się nad swoim przeciwnikiem, lecz mu słuszności w niczem nie przyznał. Zalił się, że poróżnienia zasły w *Irlandyi*, lecz twierdził, że przyczyną tego nie jest Administracya *Angielska*. Ubolewał nad tém, że wojna terażnieysza tak wiele krwi i pieniędzy kosztuje, lecz to nie inaczej w wojnie każdej byź zwykło.

Na wszystko już dawno odpowiedziano i udecydowano. — Ciężar, który dla terażniejszey wojny włożony jest na lud, starano się ile możności zmniejszyć, — a wszystkie ważne okoliczności stanu Narodu się tyczące Finanse, — Handel, — Sojusze, — już dawno były rozważane, i w dobrych znajdują się ręku. Ubolewać w prawdzie można, że tak wiele żołnierzy za swą Ojczyznę ginąć musi, ale tego nie można odmienić. Ubolewanie jest teraz zapóźne, potrzeba część jedną za całość drugiej ofiarować, i zastanowić się także nad stratą nieprzyjacielską, a z dwóch nieszczęść mniejsze obrać należy.

Jeżeli się handel zmniejsza, toć to jest nieuchronnym wypadkiem każdej wojny. Pomoc *Austryi* jest zabezpieczona dla zatamowania i położenia granic potędze *Francuzów*, i dla złamania nankoniec iey zupełnie. — Ta wojna nie ma za zamiar zdobyczów, lecz własną obronę naszą, a wyspy *Francuzkie* w *Indyi Zachodniej* tymczasem są wzięte dla nadgrodzienia sobie kosztów wojennych. — Nie powinno to nikogo dziwić: że *Francya* na morzu ma przemagającą potęgę, gdyż wszystkie rodzaje okrętów zamieni-

ła

ła w Liniowe okręty i Kapry. — Słowem wojna musi być popierana, a jeśli terazniejsi Ministrowie nie są zdolni do iey prowadzenia, toć niech będą złożeni, a obrani inni na ich miejsce. — „

Pan *Wilbeforce* był za stronę Pana *Fox*, i z wszystkich terazniejszych okoliczności wnosił, że teraz jest nayrzęczniejsza pora negocyowania względem pokoju. Nakoniec przyшло do wotowania nad wnioskiem Pana *Fox* względem rostrząsania Stanu Anglii i ów wniosek 219. głosami przeciw 63. odrzucony został. —

(z Dodatkiem.)

D O D A T E K

DO DZIENNIKA Nro 94.

Cyrkularz od C. K. Rządów Kraiowych.

Pod dniem 6. Marca. Przypisuje następujące prawidła co do urzędzenia Sądów miejscowych.

1.) Każde *Dominium* obowiązane jest dać na nowo deklaracyę do 1. Maja urzędowi Cyrkularnemu: czyli chce delegować prawo sądzenia za mierną od Cyrk. Urzędu wymierzyć się na wszystkie *Dominia* mającą opłatę bliskiemu magistratowi, czyli też chce ustanowić własnego *Justycyaryusza* *examinowanego* i od Król. *Appellacyi* *approbowanego* najdaley do 1. Października r. b. ?

2.) Jeżeli *Dominium* nie dopełni tego obowiązku, i albo do 1. Maja r. b. nie przyszła deklaracyi swojej: czyli do delegacyi chce przystąpić lub nie? albo właściwego *Justycyaryusza* do 1. Października nie ustanowi, i z tém się w Cyrk. Urzędzie nie wylegitymuje, i potwierdzenia nie odbierze; policzone będzie między delegujących, i wypadająca nań opłata będzie wymagana, a tego pod-

poddani przez lat 6. bezporządnie po sobie następujących pod Sądową władzę naybliższego *Magistratu* będą podpadać.

3.) Opłata do Sądu mieyscowego, (która jednak nigdy kosztów na utrzymanie właściwego *Justyciaryusza* potrzebnych wynosić nie będzie) aż po nadeszłych deklaracyach wszystkich *Dominion* będzie ułożona, i wszystkim *Dominion* ogłoszona zostanie, a poddanym sprawiedliwość bezpłatnie sprawowana będzie.

4.) Aż po upłynionych 6, latach dopiero nowa deklaracya od *Dominion* będzie wymagana, a wtedy znowu im zostanie wolno: albo przystąpić do delegacyi władzy Sądowej *Magistratowi*, albo ustanowić własnego *Justyciaryusza*.

5.) W tym tylko przypadku mogłoby nastąpić wyjęcie, gdyby *Dominium* jakie mogło dostatecznie okazać: że delegowany *Magistrat* względem iego poddanych obowiązków swoich niedopełnił. I w takowym razie podług dowodów przywiedzionych od żalącego się *Dominium*, przed upłynieniem nawet lat 6. mogłoby mu bydź dane zezwolenie ustanowienia właściwego *Justyciaryusza*.

(•)
Rozmaite wiadomości.

I. Magistrat Miasta *Lwowa* wiadomo czyni JJ PP. Hieronymowi i Jozefowi *Gbislauz one* kupcom *Warszawskim*: że JP. Michał *Korczak Korytyński* przeciw nim podał żalobę względem zapłacenia 5000. Zł. Pol Sądu ustanowił JP. Adwokata *Frank* Kuratorem na ich koszt i niebezpieczeństwo, z którym proces rozpoczął i skończony zostanie. Upominają się więc, aby na dzień 30. Czerwca, albo się sami stawili, albo ustanowionemu Pełnomocnikowi przesyłali dowody, które za najskuteczniejsze do swej obrony osądzą.

II. Magistrat Miasta *Brodów* cytuje wszystkich, którzy iaką bądź pretensyę do sukcesyji tamcznego kupca *Mendla Byk* mają, aby iako formalną żalobę na przeciw ustanowionemu Kuratorowi *Masły JP. Tomaszowi Szaniawskiemu* na dzień 15. Października Roku 1795. podawali tém nie zawodniey, ponieważ po terminie owym, taż pretensya odrzucona zostanie.

III. Dnia 28. Kwietnia r. b. w Kancelaryi tuteyszey C. K. Ekonomiczney
Dy-

Dyrekcji u *S. Maryi Magdaleny* o 9 godzinie z rana puszczone będą w arędę odchody *Jezuickiego browaru*, iako to młoto, drożdże &c. Aręda ta będzie trwała przez 3. lata. Ktoby chciał iej nabyć, a mógłby w przeciągu 6. niedziel od dnia licytacji albo w gotowiźnie złożyć cenę oznaczoną, albo Kaucyę uależyta, ma się na czas wspomniony z *Vadium* 60. Zi. Ryń. stawić.

IV. W *Kamienicy Uranowiczowskiej* na wielkiej *Ormianskiej* ulicy Nro. 126. sytuowaney od 1. Maia r. b. jest do najeścia mieszkanie na dole mające 3. izby i kuchnię. Ktoby ie chciał nająć, ma się udać do *Ekonomii* miasta *Lwowa*.

V. Dnia 7. Maia puszczone będą przez licytację *Dziesięciny* roczne C. K. Państwa *Kotzmańskiego w Bukowinie*. Dnia 13. niektóre inne dochody licytowane będą w *Kancellaryi* tameczney C. K. *Ekonomiczney Dyrekcji*.
